

Oslo, 11. desember 2024

KLAGE

PÅ VEGNE AV

FÖRENINGEN GREENPEACE NORDEN

MOT

EQUINOR ASA

INNHOOLD

1	INNLEDNING	3
2	RETTLIG UTGANGSPUNKT	3
3	SAKENS FAKTISKE SIDE	4
3.1	EQUINORS FORRETNINGSFORBINDELSER MED ITHACA ENERGY OG DELEK GROUP I FORBINDELSE MED ROSEBANK-FELTET	4
3.2	DELEK GROUPS BIDRAG TIL BRUDD PÅ FOLKERETTEN OG GRUNNLEGGENDE MENNESKERETTIGHETER.....	4
3.3	DELEK GROUPS KONTROLL OVER ITHACA ENERGY OG ROSEBANK-FELTET	6
3.4	EQUINORS MANGEL PÅ AKTSOMHETSVALDERINGER.....	8
3.5	NORSKE MYNDIGHETERS EIERSKAPSFORVENTNINGER	9
3.6	MANGLENDE SVAR PÅ FORESPØRSLER OM INFORMASJON	11
3.7	FORELØPIG OPPSUMMERING	12
4	SAKENS RETTLIGE SIDE	12
4.1	INNLEDNING.....	12
4.2	EQUINOR HAR BRUTT ÅPENHETSLOVEN § 4.....	13
4.2.1	<i>Equinor har en streng aktsomhetsplikt i relasjonen til Ithaca Energy og Delek Group.....</i>	13
4.2.2	<i>Deleks virksomhet innebærer «negative konsekvenser».....</i>	16
4.2.3	<i>De negative konsekvensene er «direkte knyttet til» Equinors virksomhet .....</i>	18
4.2.4	<i>Konklusjon .....</i>	20
4.3	EQUINOR HAR BRUTT ÅPENHETSLOVEN § 6.....	21
5	PROSESSUELLE FORHOLD	21
6	KONKLUSJON	22

1 INNLEDNING

Föreningen Greenpeace Norden («**Klager**») klager med dette inn Equinor ASA («**Equinor**») for brudd på åpenhetsloven gjennom sin forretningsforbindelse med det israelske selskapet Delek Group Ltd. («**Delek**» eller «**Delek Group**»).

Klagen vil vise:

- At Delek Group må sees som Equinors forretningsforbindelse under åpenhetsloven, OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, UNGP og Equinors egen definisjon av forretningsforbindelser.
- At Equinors forretningsforbindelse med Delek Group har vesentlige faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og folkeretten i palestinske områder.
- At Equinor har handlet i strid med åpenhetsloven § 4 ved å ikke gjennomføre nødvendige aktsomhetsvurderinger eller sette i gang tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser knyttet til forretningsforbindelsen med Delek Group.
- At Equinor har handlet i strid med sine plikter etter åpenhetsloven § 6 til å utlevere opplysninger ved skriftlig forespørsel.

2 RETTSLIG UTGANGSPUNKT

Åpenhetsloven (åphl.) § 4 pålegger større virksomheter å utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper om ansvarlig næringsliv («**OECDs retningslinjer**»). Equinor omfattes av denne plikten, jf. åphl. § 2, jf. § 3 bokstav a. Etter åphl. § 4(1) omfatter plikten til å utføre aktsomhetsvurderinger å:

- a. *forankre ansvarlighet i virksomhetens retningslinjer*
- b. *kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som virksomheten enten har forårsaket eller bidratt til, eller som er direkte knyttet til virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere*
- c. *iverksette egnede tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser basert på virksomhetens prioriteringer og vurderinger etter bokstav b*
- d. *følge med på gjennomføring og resultater av tiltak etter bokstav c*
- e. *kommunisere med berørte interessenter og rettighetshavere om hvordan negative konsekvenser er håndtert etter bokstav c og d*
- f. *sørge for eller samarbeide om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd*

Pliktene etter åphl. § 4 omfatter Equinors forretningsforbindelser med Delek Group, og deres bidrag til, og muliggjøring av, brudd på folkeretten og menneskerettighetene i Palestina. Dette skulle derfor vært kartlagt og vurdert. Plikten til å utføre aktsomhetsvurderinger innebærer også at selskapene må bruke den innflytelse de har for å motvirke negative konsekvenser og bringe slike til opphør. Etter åphl. § 6 har selskaper videre plikt til å utlevere relevant informasjon ved forespørsel.

3 SAKENS FAKTISKE SIDE

3.1 Equinors forretningsforbindelser med Ithaca Energy og Delek Group i forbindelse med Rosebank-feltet

Equinor samarbeider med Ithaca Energy PLC («Ithaca» eller «Ithaca Energy») om utbyggingen av oljefeltet Rosebank på britisk side av Nordsjøen. Equinor sin virksomhet i Storbritannia, inkludert på Rosebank, skjer i dag gjennom det heleide datterselskapet Equinor UK Limited.¹ Ithaca Energy er majoritetseid av Delek Group gjennom Deleks heleide datterselskap DKL Energy Ltd.² Delek Group er et av Israels største energiselskaper.

Rosebank-feltet ligger ca. 130 kilometer nordvest for Shetland på ca. 1100 meters dyp. Det er anslått å være Storbritannias største oljefelt som ikke er utvunnet, med utvinnbare ressurser anslått til rundt 500 millioner fat oljeekvivalenter for fase 1 og 2. Forbrenningsutslippene av oljen og gassen er anslått til å være 200 millioner tonn CO₂ – mer enn de samlede årlige utslippene fra verdens 28 fattigste land. Rørledninger fra Rosebank vil gå gjennom et marint verneområde, og potensielt skade dette skjøre økosystemet. Området er viktig for en rekke arter av delfiner, hvaler, sjøfugl og kommersielle fiskearter som hyse. Miljøorganisasjonene Uplift og Greenpeace UK har tatt ut to separate søksmål mot godkjenningen av Rosebank. Høringen var 12.-15. november i Edinburgh.

Equinor kjøpte seg inn i Rosebank-feltet i 2018. Ithaca Energy ble deleier i juni 2022 ved å kjøpe Siccar Point Energy sin eierandel. Equinor eier 80% og Ithaca Energy eier 20%. Ithaca Energy var deleier i Rosebank-feltet da Equinor og Ithaca Energy søkte den britiske regjeringen om tillatelse til å åpne feltet i august 2022. Equinor økte sin eierandel ved å kjøpe opp Suncor Energy i juli 2023. Equinor og Ithaca Energy tok sammen en endelig investeringsbeslutning i september 2023.

Ithaca Energy ble opprettet av israelske Delek Group i 2004 og var heleid av Delek Group frem til Ithaca ble notert på London-børsen i november 2022. Med andre ord var Ithaca heleid av Delek Group da selskapet kjøpte seg inn i Rosebank-feltet og da selskapet sammen med Equinor søkte britiske myndigheter om tillatelse til å utvikle feltet. Etter børsnoteringen eide Delek Group 88,6% av aksjene i Ithaca. I oktober 2024 fusjonerte Ithaca med italienske Eni sine oppstrømseierandeler i Storbritannia. Etter fusjonen eier Delek fortsatt majoriteten av aksjene (50,7 %) og beholder retten til å oppnevne majoriteten av styremedlemmene til styret i «nye» Ithaca Energy. Delek *kontrollerer* derfor Ithaca Energy, og Deleks virksomhet er slik direkte knyttet til Equinors virksomhet.³

Equinor og Ithaca tok i september 2023 en endelig investeringsbeslutning om å bygge ut Rosebank og annonserte at de vil investere over 3.8 milliarder dollar (41 milliarder kroner) i fase 1 av prosjektet. Planlagt oppstart av brønnboring er i 2025, og første levering av olje er ventet i 2026. Feltet har en forventet levetid til 2051.

3.2 Delek Groups bidrag til brudd på folkeretten og grunnleggende menneskerettigheter

Israelske bosetninger på okkupert palestinsk land er i strid med folkeretten og grunnleggende menneskerettigheter. Dette er slått fast i en rekke resolusjoner fra FNs sikkerhetsråd – inkludert i resolusjon 2334 (2016),⁴ i en rådgivende uttalelse fra Den internasjonale domstolen («ICJ») fra

¹ Se årsrapport for Equinor UK Ltd. 2022, s. 5, tilgjengelig [her](#); Equinor UK Ltd. har også siden juni 2020 en filial i Norge, med organisasjonsnummer 896 699 482.

² DKL Energy Ltd. er et «wholly-owned subsidiary» av Delek Group Ltd., jf. Companies Act 2006 § 1159(2).

³ Se nærmere i punkt. 3.3 og 4.2.3.

⁴ Resolusjonen er tilgjengelig [her](#).

juli 2024,⁵ og i en tidligere rådgivende uttalelse fra ICJ om den israelske «muren» fra 2004.⁶ En rapport lansert 5. desember 2024 av Amnesty International slår også fast at Israel begår folkemord mot den palestinske befolkningen i Gaza.⁷

Det israelske finansdepartementet sin årlige oversikt over utgifter, publisert i april 2024, bekrefter at Delek Israel, et annet av Delek Groups datterselskaper, selger drivstoff til det israelske militæret.⁸ I oversettelse av side 61 fra hebraisk til engelsk fremgår det:

Fuel Supply – Iron Swords (1) – Contracts from 2020 amounting to approximately NIS 1,402 million with Sonol and Delek Israel Ltd. for the supply of gasoline and diesel. In 2024, the order was increased by the amount of 674 million NIS. The balance of the contracts as of December 31, 2023 is about 175 million NIS, and they are expected to be completed in 2024.

FNs høykommissær for menneskerettigheter («OHCHR») offentliggjorde 12. februar 2020 en liste over selskaper med virksomhet knyttet til de israelske bosetningene i de okkuperte palestinske områdene. Denne rapporten, i form av en database, er utarbeidet etter anmodning fra FNs menneskerettighetsråd. Arbeidet med rapporten hadde da pågått i flere år.

Bilag 1: OHCHRs database over selskaper med virksomhet knyttet til de israelske bosetningene i det okkuperte palestinske territoriet, 28.2.2020

I en delrapport presentert for menneskerettsrådet i mars 2018, ble det identifisert 112 selskaper med virksomhet knyttet til de israelske bosetningene, deriblant Delek Group. OHCHR bemerket at de hadde gjennomgått informasjon som var offentlig tilgjengelig og fra andre kilder for 307 selskaper. Aktivitetene var forhåndsdefinert på basis av informasjon innsamlet i forbindelse med en «fact-finding mission». Den innhentede informasjonen viste at virksomhetene direkte eller indirekte hadde muliggjort, tilrettelagt og tjent på bosetningene. Følgende ti aktiviteter ble identifisert som sentrale:⁹

- a) Forsyning av utstyr og materialer som fasiliteter, bygging og utvidelse av bebyggelse og muren og tilhørende infrastrukturer
- b) Forsyning av overvåknings- og identifiseringsutstyr for bosetningene, muren og sjekkpunkter direkte knyttet til bosetninger
- c) Tilførsel av utstyr for riving av bolig og eiendom, ødeleggelse av jordbruksgårder, drivhus, olivenlunder og avlinger
- d) Levering av sikkerhetstjenester, utstyr og materiell til bedrifter som opererer i bosetningene
- e) Levering av tjenester og verktøy som støtter vedlikehold og eksistens av bosetninger, inkludert transport
- f) Bank- og finanstjenester som hjelper til med å utvikle, utvide eller opprettholde bosetningene og deres aktiviteter, inkludert lån til bolig og utvikling av virksomheter
- g) Bruk av naturressurser, spesielt vann og land, til forretningsformål
- h) Forurensning og dumping av avfall i eller overføring til palestinske landsbyer
- i) Restriksjoner på de palestinske finans- og økonomiske markedene, samt praksis som svekker palestinske bedrifter, inkludert gjennom bevegelsesbegrensninger,

⁵ *Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem*, No. 186, International Court of Justice, 19. juli 2024. Tilgjengelig [her](#).

⁶ *Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory, Advisory Opinion*, I.C.J. Reports 2004 (I). Tilgjengelig [her](#).

⁷ Rapporten er tilgjengelig [her](#).

⁸ Oversikten er tilgjengelig [her](#).

⁹ Se rapportens side 2-3.

administrative og juridiske begrensninger

j) Bruk av fordeler og reinvesteringer av virksomheter som eies helt eller delvis av bosettere for å utvikle, utvide og opprettholde bosetningene

Delek Group er oppført på listen på grunn av selskapets rolle i punkt e) som omfatter levering av tjenester og verktøy som støtter vedlikehold og eksistens av bosetninger, og punkt g) vedrørende bruk av naturressurser, spesielt vann og land, til forretningsformål inkludert transport. OHCHR har på grunnlag av den innsamlede informasjonen konkludert med at Delek har bidratt til disse folke- og menneskerettsbruddene.

KLP besluttet i juni 2021 å utelukke blant annet Delek fra sine investeringer. Det foreligger etter KLPs vurdering en uakseptabel risiko for medvirkning til brudd på menneskerettigheter i krig og konfliktsituasjoner gjennom selskapenes tilknytning til israelske bosetninger på Vestbredden. KLP legger blant annet til grunn OHCHRs database.

Bilag 2: Uttalelse fra KLP angående beslutninger om å utelukke Delek Group, 1.6.2021

OHCHR offentliggjorde 30. juni 2023 en oppdatering av databasen, der Delek Group forble på listen.

Bilag 3: Oppdatert database fra OHCHR over selskaper med virksomhet knyttet til de israelske bosetningene i det okkuperte palestinske territoriet, 30.6.2023

Norges Banks hovedstyre besluttet 18. desember 2023 å utelukke Delek Group grunnet uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til særlig grove brudd på grunnleggende etiske normer. Beslutningen er basert på en tilråding fra Etikkrådet fra 30. mai 2023, med bakgrunn i selskapets petroleumsprospektering offshore Vest-Sahara, i klar strid med folkeretten.

Bilag 4: Tilråding om å utelukke Delek Group fra Statens pensjonsfond utland, 30.5.2023

Bilag 5: Beslutning fra NBIM om å utelukke Delek Group, 18.12.2023

Den 5. desember 2024 kunngjorde Equinor og Shell at de vil slå sammen sine britiske datterselskapet og danne et «incorporated joint venture» for å samarbeide om petroleumsvirksomhet på britisk sokkel. Dette innebærer at Shell og Equinor sine olje- og gasseiendeler offshore i Storbritannia, inkludert Rosebank, skal overføres til det sammenslåtte selskapet. Equinor og Shell skal eie dette joint venture-selskapet med like andeler (50%/50%). Transaksjonen som oppretter dette vil være økonomisk effektiv fra 1. januar 2025, men må godkjennes av britiske myndigheter for å kunne slutføres. Dette mulige fremtidige samarbeidet er uten betydning for Equinors aktsomhetsplikt.

Bilag 6: Equinors pressemelding om etablering av et «incorporated joint venture», 5.12.2024

Bilag 7: Shells pressemelding om etablering av et «incorporated joint venture», 5.12.2024

3.3 Delek Groups kontroll over Ithaca Energy og Rosebank-feltet

Før Ithaca Energy ble børsnotert i november 2022, kontrollerte Delek Group 100% av aksjene i selskapet. Børsnoteringen medførte at Delek Groups aksjeandel ble redusert fra 100% til 88,6%. Delek Group beholdt med andre ord majoritetskontrollen av selskapet. I tillegg beholdt Delek Group retten til å oppnevne styreleder og flere styremedlemmer.

Bilag 8: Børsnotering for Ithaca Energy på London-børsen, 25.10.2022

Ithaca Energys årsrapport fra 2023 refererer til Delek Group som kontrollerende aksjonær. Det

fremgår at «[t]he ultimate parent of the Group is Delek Group Limited (incorporated in Israel), an independent E&P Company listed on the Tel Aviv Stock Exchange. The Group and Delek's ultimate controlling party is Mr Itshak Sharon Tshuva». ¹⁰ Årsrapporten bekrefter at Delek Groups største aksjonær, Itshak Sharon Tshuva, samt Deleks administrerende direktør Idan Wallace, sitter i styret til Ithaca Energy.

Delek Group omtaler Ithaca Energy som sin operasjonelle arm i Nordsjøen på sine nettsider.

Bilag 9: Utklipp fra Delek Groups nettside, 23.9.2024

En fusjon av Ithaca Energy med italienske Eni S.p.A. («Eni») sine oppstrømseierandeler i Nordsjøen ble annonsert den 23. april 2024.

Bilag 10: Annonsering av fusjon, 23.4.2024

Fusjonen ble bekreftet gjennomført 30. oktober 2024. Delek Group sin eierandel ble dermed redusert fra 88,6% til 50,7%. Delek eier fortsatt majoriteten av aksjene i Ithaca Energy.

Bilag 11: Pressemelding fra Ithaca Energy som bekrefter at fusjonen er fullført, 3.10.2024

Forholdet mellom Delek og Eni som eiere av Ithaca er regulert i såkalte «relationship agreements». Etter disse beholder Delek muligheten til å oppnevne tre av Ithacas styremedlemmer. Eni har muligheten til å oppnevne to styremedlemmer. Det fremgår av pressemeldingen:

The Eni Relationship Agreement will entitle Eni, for so long as it directly or indirectly holds more than 20% of the Combined Group's issued share capital, the right to appoint two non-executive directors to the Ithaca Energy Board, for so long as it directly or indirectly holds greater than 10% (but not more than 20%) of the Combined Group's issued share capital, the right to appoint one non-executive director to the Ithaca Energy Board, and for so long as it holds greater than 25% of the Combined Group's issued share capital, to appoint one observer to the Remuneration Committee and the Audit and Risk Committee; and appoint one director, or failing which an observer to the Nomination and Governance Committee.

From Completion, under the Delek Relationship Agreement, Delek will, for so long as it directly or indirectly holds at least 30% of the Combined Group's issued share capital, and until the later of the proposed CEO nominated by Eni ceases to be the CEO and 3 years from Completion, have the right to appoint three non-executive directors.

Delek Groups største aksjonær, Itshak Sharon Tshuva, samt Deleks administrerende direktør, Idan Wallace, sitter fremdeles i styret til Ithaca Energy. I tillegg har Delek Group nominert Tamir Polikar som styremedlem. Polikar var tidligere CFO i Delek fra august 2020, og er Deputy CEO i Delek Group.

Bilag 12: Utklipp fra Ithacas nettside: Board of Directors – Itsak Sharon Tshuva

Bilag 13: Utklipp fra Ithacas nettside: Board of Directors – Idan Wallace

Bilag 14: Utklipp fra Ithacas nettside: Board of Directors – Tamir Polikar

Av dokumentasjon sendt fra Ithaca til britiske finansmyndigheter fremgår det videre at Delek «holds, directly or indirectly, more than 50% but less than 75% of the voting rights», og har «the right, directly or indirectly, to appoint or remove a majority of the board of directors of the

¹⁰ Ithaca Energys årsrapport for 2023, side 210 og 220. Tilgjengelig [her](#).

company». Videre fremgår det at Delek «holds, directly or indirectly, more than 50% but less than 75% of the shares» i Ithaca Energy PLC.

Bilag 15: Change of details for Delek Group Ltd as a person with significant control, 17.10.2024

WWF Verdens Naturfond har gjort en analyse av hvor mye av Rosebanks forventede fortjeneste som vil ende hos Delek, basert på data fra Rystad Energys database UCube. Analysen viser at:

- Den totale inntjeningen fra Rosebank (fase 1 og 2) er ventet å bli på USD 3,267 mrd.
- Ithaca eier 20% av prosjektet, og Delek eier 50,7% av aksjene i Ithaca.
- Delek Groups samlede inntjening fra utbyggingen av Rosebank vil dermed bli i overkant av 3,5 milliarder norske kroner (USD 331 millioner).

Bilag 16: Utregninger gjort av WWF Verdens Naturfond, 4.10.2024

Equinors offentlige kommunikasjon – der det fremholdes at Equinors forretningsforbindelser med Ithaca ikke strekker seg til Delek Group – reflekterer altså ikke hvor tett selskapene er knyttet til hverandre, eller hvordan Delek vil motta store deler av inntjeningen fra Rosebank.

3.4 Equinors mangel på aktsomhetsvurderinger

Åpenhetsloven forplikter Equinor til å utføre aktsomhetsvurderinger for å kartlegge, vurdere og motvirke negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter knyttet til egen virksomhet, leverandørkjede og forretningsforbindelser. Equinors forretningsforbindelse med Delek Group og manglende aktsomhetsvurderinger er et klart brudd med åpenhetsloven, FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter («**UNGP**») og OECDs retningslinjer. Equinors manglende aktsomhetsvurderinger er særlig alvorlig i lys av den eskalerende humanitære katastrofen i Palestina.

Equinors menneskerettighetspolicy slår fast at selskapet skal drive forretningsvirksomhet på en måte som er forenlig med UNGP og at selskapet respekterer alle internasjonalt anerkjente menneskerettigheter. Policyen referer spesifikt til Equinors forventninger til forretningspartnere. Det fremgår blant annet:

- *Vi forventer at våre leverandører og forretningspartnere opptrer lojalt og i tråd med denne policyens formål og deler vår forpliktelse til å respektere alle internasjonalt anerkjente menneskerettigheter [...]*
- *Vi forventer at leverandører og forretningspartnere skal være særlig oppmerksomme på de rettighetene det er størst risiko for at de kan påvirke negativt [...]*
- *Vi vil søke å bruke innflytelse overfor forretningsforbindelser til å unngå eller redusere negativ innvirkning på menneskerettigheter direkte knyttet til våre aktiviteter*
- *Vi vil fortsette å utvikle aktsomhetsprosedyrer (due diligence) på en systematisk og hensiktsmessig måte som en integrert del av måten vi arbeider på*
- *Vi vil vurdere faktisk og potensiell innvirkning på menneskerettighetene som følge av våre aktiviteter og våre forretningsforbindelser. [...]*

Bilag 17: Equinors menneskerettighetspolicy 2020

På sine nettsider skriver Equinor at deres menneskerettighetspolicy fastslår at selskapet skal ha en risikobasert tilnærming til aktsomhetsvurderinger (due diligence) og at:

En slik aktsomhetsvurdering er en løpende, risikobasert prosess som handler om å identifisere, unngå/forebygge, redusere og redegjøre for negative effekter på menneskerettighetene som skjer når det direkte eller indirekte produseres produkter eller tjenester for Equinor.

Videre sier Equinor at de utfører en grunnleggende menneskerettighetsvurdering for alle kontrakter som en del av sine anskaffelsesprosesser, og at «risiko for brudd på menneskerettigheter skal dokumenteres, rapporteres og følges opp i Equinors risikostyringssystem i samsvar med selskapets krav».

Bilag 18: Equinors tilnærming til menneskerettigheter, utklipp fra www.equinor.com

Equinors Human Rights Statements for 2022 og 2023 nevner imidlertid hverken Ithaca, Rosebank, Delek, Israel, bosetningene, eller Palestina.

Bilag 19: Equinor Human Rights Statement for 2022, 23.3.2023

Bilag 20: Equinor Human Rights Statement for 2023, 21.3.2024

Heller ikke Equinors konsekvensutredning for Rosebank nevner konsekvensene for menneskerettighetene som inntjeningen til Ithaca Energy og Delek Group vil få. Utredningen nevner ikke Delek Group, Palestina eller israelske bosetninger.¹¹

De eneste referansene til menneskerettigheter i utredningen er en generell referanse på s. 27 og på s. 348 der Equinor skriver at de skal respektere menneskerettighetene i tråd med selskapets menneskerettighetspolicy, og at selskapet skal handle i tråd med «applicable laws, acts in an ethical, sustainable and socially responsible manner, practises good corporate governance and respects internationally recognised human rights.»

På disse tidspunktene må det imidlertid blant annet ha vært kjent for Equinor:

- At Delek Group var oppført på OHCHR's database
- Hvor mye av inntjeningen fra Rosebank-feltet som kan ende hos Delek, basert på estimerte reserver og antatt oljepris som vil ha inngått i selskapets lønnsomhetsvurderinger
- At Delek Group skal anses som forretningsforbindelse av Equinor på grunn av de tette båndene mellom de to selskapene.

Bilag 21: Tidslinje forberedt av Greenpeace

Equinor skulle ha gjennomført aktsomhetsvurderinger av forretningsforbindelsen med Delek Group, og mulige tiltak fra Equinors side, på hvert av disse tidspunktene. Det har Equinor ikke gjort.

3.5 Norske myndigheters eierskapsforventninger

Den norske stat eier direkte 67% av Equinor gjennom Nærings- og fiskeridepartementet, i tillegg til ytterligere 3,8% gjennom Folketrygdfondet.¹² Equinor er derfor forpliktet til å handle i tråd med eierskapsmeldingen. Den siste eierskapsmeldingen ble godkjent i statsråd 21. oktober 2022.¹³ Der fremgår det at staten forventer at statseide selskaper:

¹¹ Konsekvensutredningen er tilgjengelig [her](#).

¹² Se <https://www.equinor.com/investors/our-shareholders>.

¹³ Meld. St. 6 (2022–2023) *Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper (eierskapsmeldingen)*. Tilgjengelig [her](#).

[A]rbeider i tråd med FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP), ILOs kjernekonvensjoner og relevante kapitler i OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, jf. kapittel 11.2. Dette gjelder både i selskapets egen virksomhet og i hele leverandørkjeden. Større selskaper har lovfestede plikter i henhold til åpenhetsloven. Videre er staten opptatt av at selskaper som opererer i, handler med eller har forretningsforbindelser tilknyttet konfliktområder, utviser respekt for internasjonal humanitærrett og unngår å bidra til, eller støtte opp under, brudd på disse reglene. Slike tilfeller fordrer særlig grundige aktsomhetsvurderinger.¹⁴

Den 7. mars 2023 publiserte regjeringen et informasjonsskriv til norske selskaper der den fraråder:

[Ø]konomisk aktivitet som forårsaker eller medvirker til alvorlige folkerettsstridige handlinger, herunder brudd på grunnleggende menneskerettigheter og humanitærretts regler for beskyttelse av sivile i væpnet konflikt. På dette grunnlag frarådes norske selskaper å drive handel og næringsvirksomhet som bidrar til å opprettholde de folkerettsstridige israelske bosetningene.

Regjeringen gjentar at norske selskaper:

[F]orventes å kartlegge, forebygge og begrense risiko for negativ påvirkning på menneskerettighetene, herunder den beskyttelsen humanitærretten skal gi sivile i konflikt. Retningslinjene foreskriver at bedriftene gjennomfører skjerpede aktsomhetsvurderinger for å avdekke risiko for negativ innvirkning på menneskerettighetene, når deres virksomhet er knyttet til konfliktområder eller situasjoner med økt risiko for alvorlige overgrep. Aktiviteter som i slike situasjoner forårsaker eller bidrar til negativ påvirkning på menneskerettighetene, bør unngås og eventuelt stanses. Muligheten for avvikling av eksisterende forretningsforhold bør vurderes. Med Åpenhetsloven er bedriftene lovpålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger for å kartlegge risiko og håndtere negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold forårsaket av egen virksomhet, i leverandørkjeden eller av forretningspartnere. Norsk næringsliv bør være oppmerksomme på at det er knyttet økonomisk og juridisk risiko til all økonomisk aktivitet som støtter opp om bosetningene, herunder handel med, investeringer, kjøp og anskaffelser. Man bør også være oppmerksom på mulige brudd på humanitærretten og menneskerettighetene.¹⁵

Bilag 22: Pressemelding om anbefaling til norske selskaper, 7.3.2023

Bilag 23: Informasjonsskriv til norske selskaper, 7.3.2023

Regjeringen utstedte en oppdatert fraråding til norske bedrifter i oktober 2024. Frarådingen referer spesifikt til forretningsforbindelser, og regjeringen oppfordrer norske virksomheter til å:

- *Legge til grunn at forretningsforbindelser som kan bidra til å opprettholde Israels ulovlige tilstedeværelse på det okkuperte palestinske territoriet innebærer en klar risiko for at virksomheten kan bli forbundet med grove brudd på menneskerettighetene og humanitærretten. I visse tilfeller vil slik næringsvirksomhet kunne bli ansett for å bidra til at slike brudd kan fortsette.*

¹⁴ Meld. St. 6 (2022–2023) *Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper*, s. 88.

¹⁵ Informasjonsskriv 7.3.2024, side 2-3.

- *Legge til grunn at fortsatte forretningsforbindelser som bidrar til å opprettholde den ulovlige israelske tilstedeværelsen på det okkuperte palestinske territoriet, kan ha rettslige, økonomiske og/eller omdømmemessige konsekvenser for bedriften.*
- *Omgående ta stilling til om forretningsforbindelser med virksomheter som bidrar til å opprettholde Israels ulovlige tilstedeværelse på det okkuperte palestinske territoriet bør avsluttes.*¹⁶

Bilag 24: Oppdatert anbefaling til norsk næringsliv, 17.10.2024

3.6 Manglende svar på forespørsler om informasjon

Greenpeace Norden og andre har ved flere anledninger bedt om informasjon fra Equinor og majoritetseier Nærings- og fiskeridepartementet («NFD») angående Equinors forretningsforbindelse med Ithaca Energy og Delek Group. Equinor har ikke gitt signaler på at selskapet har utført aktsomhetsvurderinger eller fulgt opp saken internt.

Greenpeace sendte en møteforespørsel til næringsministeren i mai for å diskutere Equinors samarbeid med Ithaca Energy. NFD besvarte ikke forespørselen.

Bilag 25: Møteforespørsel fra Greenpeace til NFD, 30.5.2024

Miljøorganisasjonen Uplift UK og den norske palestinaKomiteen sendte et brev til Utenriksdepartementet i mai 2024 der de påpekte konsekvensene samarbeidet vil få. Brevet ble henvist til NFD, som svarte i juli 2024.

Bilag 26: Brev fra Uplift UK og Palestinakomiteen til Utenriksdepartementet, 13.5.2024

Greenpeace sendte en møteforespørsel til Equinors konsernsjef Anders Opedal i juni for å diskutere Equinors samarbeid med Ithaca Energy. Equinor besvarte forespørselen med en epost, og avsto å møte Greenpeace.

Bilag 27: Forespørsel om hastemøte fra Greenpeace til Anders Opedal, 14.6.2024

I eposten gjentar Equinor at Ithaca Energy ikke var deleier da Equinor kjøpte seg inn i feltet i 2018. Dette underslår at Ithaca var deleier da Equinor søkte britiske myndigheter om å bygge ut Rosebank-feltet i september 2022, da Equinor økte sin eierandel i Rosebank til 80% i juli 2023, og da Equinor sammen med Ithaca tok en endelig investeringsbeslutning på 3,8 milliarder USD for utviklingen av fase 1 av Rosebank-feltet i september 2023.

Bilag 28: Epost fra Equinor til Greenpeace, 21.6.2024

Equinor påpeker at som operatør er Equinor:

[A]nsvarlig for alle aktiviteter knyttet til lisensen, inkludert anskaffelser. Dette gjelder også med hensyn til å utvise respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som del av driften. I rollen som operatør vil Equinor følge egne krav og styringssystem.

Ingen eksempler på aktsomhetsvurderinger eller grep Equinor har tatt for å kartlegge eller forebygge menneskerettighetsbrudd ble lagt frem. Det ble ikke redegjort for den store tilflytningen av penger til Delek som Rosebank-prosjektet innebærer, og konsekvensene av dette.

¹⁶ Oppdatert tilråding til norsk næringsliv, 17.10.2024, side 2.

Greenpeace sendte brev til NFD i august for å informere om utregningene WWF Verdens Naturfond hadde utført, og at kontrakten mellom det israelske militæret og Delek Group består.

Bilag 29: Brev fra Greenpeace til Nærings- og fiskeriministeren, 21.8.2024

Greenpeace mottok et svar fra NFD 6. september, der NFD viser til skriftlig besvarelse på spørsmålene fra stortingsrepresentanter. Forespørselen om et møte blir ikke besvart. Det fremgår:

Takk for henvendelsen om Equinor og Rosebank-feltet (vedlagt). Næringsministeren har nylig svart på to spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentanter om samme tema. Begge svarene er tilgjengelige fra Stortingets hjemmeside. Vi viser til disse svarene.

De svarene på spørsmål i Stortinget det vises til ga imidlertid ikke ytterligere relevant informasjon.

Bilag 30: Skriftlig spørsmål fra Lan Marie Nguyen Berg (MDG) til næringsministeren 15.2.2024 og svar fra næringsminister Vestre 23.2.2024

Bilag 31: Skriftlig spørsmål fra Sofie Marhaug (R) til næringsministeren, 24.6.2024

Bilag 32: Skriftlig spørsmål fra Kirsti Bergstø (SV) til næringsministeren, 20.8.2024

Bilag 33: Skriftlig spørsmål fra Lan Marie Nguyen Berg (MDG) til næringsministeren 22.8.2024 og svar fra Nærings- og fiskeridepartementet 28.8.2024

3.7 Foreløpig oppsummering

Sakens faktiske side kan overordnet oppsummeres slik:

- Equinor bygger ut olje- og gassfeltet Rosebank i tett samarbeid med Ithaca Energy. Sistnevnte er kontrollert av israelske Delek Group, både gjennom eierskap, stemmeberettigelse og representasjon i Ithacas styre.
- Delek er involvert i en rekke brudd på folkeretten og menneskerettighetene gjennom bidrag til de ulovlige israelske bosetningene og samarbeid med det israelske forsvaret. Denne virksomheten er påpekt av blant annet OHCHR og KLP. Delek er også utelukket fra Oljefondet på grunn av tidligere folke- og menneskerettsbrudd.
- Equinor har ikke gjennomført og publisert aktsomhetsvurderinger av sitt forhold til folke- og menneskerettsbrudd i Palestina gjennom disse forretningsforbindelsene.
- Norske myndigheter har vært tydelige på at det forventes nøyte vurderinger fra selskaper som kan ha forbindelser til de palestinske områdene. Dette gjelder særlig for Equinor som statseid selskap.
- Klagerne har rettet en rekke henvendelser til Equinor og staten som eier angående situasjonen. Disse har langt på vei blitt avfeid.

4 SAKENS RETTSLIGE SIDE

4.1 Innledning

Equinor har ikke overholdt sin plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger etter åphl. § 4. De negative virkninger Deleks virksomhet bidrar til i Palestina er «direkte knyttet til» Equinor gjennom samarbeidet med Ithaca. Dette viser seg i Deleks posisjon som rettslig kontrollerende «morselskap» av Ithaca. De israelske bosetningene innebærer klare brudd på menneskerettighetene og folkeretten. Equinor skulle derfor, i lys av situasjonen i Palestina og de

tydelige oppfordringer Equinor har fått, gjennomført særlig grundige aktsomhetsvurderinger av Equinors tilknytning til disse negative konsekvensene gjennom «forretningsforbindelser» med Delek og Ithaca.

Equinor har også brutt åphl. § 6, ved å ikke gi Klager fyllestgjørende informasjon om Equinors aktsomhetsvurderinger i tilknytning til okkupasjonen av Palestina.

4.2 Equinor har brutt åpenhetsloven § 4

4.2.1 Equinor har en streng aktsomhetsplikt i relasjonen til Ithaca Energy og Delek Group

Åpenhetsloven § 4 pålegger selskaper å utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper om ansvarlig næringsliv («**OECDs retningslinjer**»). Equinor omfattes av denne plikten, ettersom Equinor er en «større virksomhe[t] som er hjemmehørende i Norge, og som tilbyr varer og tjenester i eller utenfor Norge», jf. åphl. § 2, jf. § 3 bokstav a. Med «aktsomhetsvurderinger» menes blant annet, jf. åphl. § 4(1) bokstav b, å:

kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som virksomheten enten har forårsaket eller bidratt til, eller som er direkte knyttet til virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere.

Pliktene etter åpenhetsloven er ment å ha samme rekkevidde som de som fremgår av OECDs retningslinjer og av UNGP. Åphl. § 4 må derfor tolkes i tråd med de til «enhver tid gjeldende» retningslinjene, jf. Prop. 150 L (2021-2022) s. 107.

Begrepet «grunnleggende menneskerettigheter» omfatter «de internasjonalt anerkjente menneskerettighetene», jf. åphl. § 3(1) bokstav b. Definisjonen «favner vidt», og omfatter – foruten de opplistede konvensjonene – menneskerettslige standarder som er relevante på det særskilte område, jf. Prop. 150 L (2020-2021) s. 41, OECDs retningslinjer punkt 44 og UNGP prinsipp 12. Det omfatter også internasjonal humanitærrett, jf. OECDs retningslinjer punkt 46.¹⁷

Kapittel IV i OECDs retningslinjer lyder (våre understrekninger):

States have the duty to protect human rights. Enterprises should, within the framework of internationally recognised human rights, the international human rights obligations of the countries in which they operate as well as relevant domestic laws and regulations:

1. Respect human rights, which means they should avoid infringing on the human rights of others and should address adverse human rights impacts with which they are involved.

2. Within the context of their own activities, avoid causing or contributing to adverse human rights impacts and address such impacts when they occur.

3. Seek ways to prevent or mitigate adverse human rights impacts that are directly linked to their business operations, products or services by a business relationship, even if they do not contribute to those impacts.

4. Have a publicly available policy commitment to respect human rights.

¹⁷ Se også EMD, *Al Skeini mfl. v. Storbritannia* [GC], nr. 55721/07, §§ 163-164, i relasjon til EMK artikkel 2.

5. Carry out human rights due diligence as appropriate to their size, the nature and context of operations and the severity of the risks of adverse human rights impacts.

6. Provide for or co-operate through legitimate processes in the remediation of adverse human rights impacts where they identify that they have caused or contributed to these impacts.

Etter OECDs retningslinjer må omfattede selskaper bruke all den innflytelse («leverage») de har for å motvirke negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter. Det fremgår av retningslinjenes punkt 47 at (vår understrekning):

Paragraph 2 recommends that enterprises avoid causing or contributing to adverse human rights impacts through their own activities and address such impacts when they occur. 'Activities' can include both actions and omissions. Where an enterprise causes or may cause an adverse human rights impact, it should take the necessary steps to cease or prevent the impact. Where an enterprise contributes or may contribute to such an impact, it should take the necessary steps to cease or prevent its contribution and use its leverage to mitigate any remaining impact to the greatest extent possible. Leverage is considered to exist where the enterprise has the ability to effect change in the practices of an entity that cause adverse human rights impacts.

Dette fremgår også av UNGP prinsipp 19, som krever at bedriften tar «appropriate action», basert på «[t]he extent of its leverage in addressing the adverse impact». Kommentarene beskriver det slik:

If the business enterprise has leverage to prevent or mitigate the adverse impact, it should exercise it. And if it lacks leverage there may be ways for the enterprise to increase it. Leverage may be increased by, for example, offering capacity-building or other incentives to the related entity, or collaborating with other actors. There are situations in which the enterprise lacks the leverage to prevent or mitigate adverse impacts and is unable to increase its leverage. Here, the enterprise should consider ending the relationship, taking into account credible assessments of potential adverse human rights impacts of doing so.¹⁸

Plikten til å bruke innflytelse for å motvirke menneskerettsbrudd, inkludert å avslutte samarbeid når dette er nødvendig, er en del av plikten til å gjøre aktsomhetsvurderinger etter åpenhetsloven.

I sin relasjon til Delek (via Ithaca) har Equinor plikt til å gjøre svært grundige aktsomhetsvurderinger. Det fremgår av åphl. § 4(2) at omfanget av plikten er relativ:

Aktsomhetsvurderingene skal utføres regelmessig og stå i forhold til virksomhetens størrelse, virksomhetens art, konteksten virksomheten finner sted innenfor, og alvorlighetsgraden av og sannsynligheten for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

I forarbeidene er denne relative plikten forklart nærmere, se Prop. 150 L (2020-2021) s. 110-111:

Med «virksomhetens størrelse» menes at aktsomhetsvurderingene må tilpasses ressursituasjonen i virksomheten. Med «virksomhetens art» og «kontekst» menes bransje og hvilke varer og tjenester virksomheten tilbyr, samt hvor i verden virksomhetens produksjon foregår, herunder hvilke utfordringer og risikoer som finnes der. [...] Virksomhetens

¹⁸ OHCHR, Guiding Principles on Business and Human rights – Implementing the United Nations “Protect, Respect and Remedy” Framework, 2011, side 22.

aktsomhetsvurderinger skal stå i forhold til alvorlighetsgraden av, og sannsynligheten for negative konsekvenser.

Som vist i punkt 3.2, er det *stor sannsynlighet* for at inntektene som tilflyter Delek gjennom samarbeidet med Equinor på Rosebank vil ha svært alvorlige negative konsekvenser, i form av Deleks bidrag til og muliggjøring av folke- og menneskerettsbrudd i Palestina. Kombinert med den sterke ressursituasjonen i Equinor skjerpes derfor pliktene etter åpenhetsloven, jf. § 4(2).

Også *alvorlighetsgraden* av de negative konsekvensene fra Deleks virksomhet tilsier særlig strenge krav til aktsomhetsvurderinger. Den internasjonale domstolen («**ICJ**») avsa 19. juli 2024 en rådgivende uttalelse om okkupasjonen av Palestina. Det fremgår at ICJ «[i]s of the opinion that the State of Israel's continued presence in the Occupied Palestinian Territory is unlawful»,¹⁹ og at «[t]his illegality relates to the entirety of the Palestinian territory occupied by Israel in 1967».²⁰ Dette er i tråd med ICJs tidligere rådgivende uttalelse om bygging av muren i det okkuperte palestinske området.²¹ I avsnitt 274 av den rådgivende uttalelsen 19. juli 2024 uttaler ICJ:

Among the obligations erga omnes violated by Israel are the obligation to respect the right of the Palestinian people to self-determination and the obligation arising from the prohibition of the use of force to acquire territory as well as certain of its obligations under international humanitarian law and international human rights law.

Israel begår altså pågående brudd på folkeretten og internasjonale menneskerettigheter, som statene har universelle forpliktelser til å forhindre. På spørsmålet om handlepliktene dette utløser fremgår det at ICJ:

*Is of the opinion that all States are under an obligation not to recognize as legal the situation arising from the unlawful presence of the State of Israel in the Occupied Palestinian Territory and not to render aid or assistance in maintaining the situation created by the continued presence of the State of Israel in the Occupied Palestinian Territory [...]*²²

Som statskontrollert selskap gjelder disse pliktene direkte for Equinor. At folkeretten kan gjelde direkte for statskontrollerte selskaper er lagt til grunn i *Draft articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts*, artikkel 8.²³ ICJ har lagt til grunn at dette reflekterer internasjonal sedvanerett.²⁴ Norges kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv har understreket at OECDs retningslinjer stiller særlig strenge krav til statseide selskaper. Equinor er følgelig underlagt særlig strenge aktsomhetskrav.

I alle tilfeller skjerper forholdene i Palestina og de folkerettslige konsekvensene – som Delek er knyttet til og involvert i – Equinors plikt til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger. I OECDs retningslinjer er blant annet betydningen av humanitærretten i forbindelse med væpnede konflikter særlig trukket frem. Det fremgår i punkt 45 at (vår understreking):

Moreover, in situations of armed conflict enterprises should respect the standards of

¹⁹ ICJ, rådgivende uttalelse 19. juli 2024, slutningens pkt. 3.

²⁰ ICJ, rådgivende uttalelse 19. juli 2024, avsnitt 262.

²¹ *Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory*, I.C.J. Reports 2004 (I).

²² ICJ, rådgivende uttalelse 19. juli 2024, slutningens pkt. 7.

²³ ILC 2021, *Draft articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts*. Tilgjengelig [her](#).

²⁴ *Armed Activities on the Territory of the Congo (Democratic Republic of the Congo v. Uganda)*, ICJ Reports 2005, side 168, avsnitt 213. Tilgjengelig [her](#).

international humanitarian law. In the context of armed conflict or heightened risk of gross abuses, enterprises should conduct enhanced due diligence in relation to adverse impacts, including violations of international humanitarian law.

Norges kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv har også påpekt det særlige ansvaret selskaper har i forbindelse med konfliktområder. I en sak om Telenors virksomhet i Myanmar uttalte Kontaktpunktet at konflikten som pågikk i landet «krevde mer omfattende, proaktive og reaktive aktsomhetsvurderinger» enn det som ellers ville vært tilfellet.²⁵

Videre har Equinor fått en rekke oppfordringer til å gjennomgå sine forretningsforbindelser til selskaper med tilknytning til de okkuperte palestinske områdene særlig grundig. Skjerpet plikt til aktsomhetsvurderinger av forhold knyttet til konfliktområder er blant annet understreket i eierskapsmeldingen, der det fremgår at staten er:

opptatt av at selskaper som opererer i, handler med eller har forretningsforbindelser tilknyttet konfliktområder, utviser respekt for internasjonal humanitærrett og unngår å bidra til, eller støtte opp under, brudd på disse reglene. Slike tilfeller fordrer særlig grundige aktsomhetsvurderinger.²⁶

Det fremgår videre av anbefalingene fra Utenriksdepartementet til norske selskaper at det kreves særlig aktsomhet i forbindelse med den eskalerte situasjonen i Palestina etter 7. oktober 2023. Det fremgår også at regjeringen mener OECDs retningslinjer «foreskriver at bedriftene gjennomfører skjerpede aktsomhetsvurderinger for å avdekke risiko for negativ innvirkning på menneskerettighetene, når deres virksomhet er knyttet til konfliktområder eller situasjoner med økt risiko for alvorlige overgrep», og at slik næringsvirksomhet «vil i visse tilfeller kunne bli ansett som å bidra til at disse bruddene kan fortsette».²⁷

Videre må Equinor ha vært kjent med både at Delek var oppført på listen fra OHCHR over selskaper med tilknytning til de ulovlige bosetningene, og Deleks forhistorie med tilknytning til brudd på folkeretten og menneskerettighetene, især gjennom oljeutvinning i Vest-Sahara som medførte utestengelse fra Statens pensjonsfond utland. At forretningsforbindelser til selskaper på listen fra FNs høykommissær påkaller særlig grundige aktsomhetsvurderinger, er også påpekt av blant annet leder i OECDs Kontaktpunkt i Norge, Frode Elgesem, i media.²⁸ Det står:

For selskaper som er knyttet til risikoer for brudd på menneskerettighetene og/eller humanitærretten i konfliktområdene i Midtøsten, bør dette være et sentralt tema i selskapenes aktsomhetsvurderinger og redegjørelser etter åpenhetsloven.

4.2.2 Deleks virksomhet innebærer «negative konsekvenser»

Delek Group bidrar til og/eller muliggjør folke- og menneskerettsbrudd knyttet til de israelske bosetningene i Palestina, både direkte og gjennom kontrakter med det israelske forsvaret (IDF). Dette utgjør «faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter», og faller derfor under plikten til å utføre aktsomhetsvurderinger etter åphl. § 4. Blant de krenkede rettighetene er retten til liv, eiendom, fysisk integritet, barnets beste,

²⁵ Norges kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv, *Sluttklæring: Committee Seeking Justice for Alethanyaw vs. Telenor ASA*, 29. august 2022, side 14. Tilgjengelig [her](#); Se også UK NCP, *Lawyers for Palestinian Human Rights vs. J.C. Bamford Ltd.*, 12. Oktober 2020, s. 13. Tilgjengelig [her](#).

²⁶ Meld. St. 6 (2022–2023), s. 87-88.

²⁷ Informasjonsskriv av 7. mars 2024 og oppdatert fraråding av 17. oktober 2024. Informasjonsskrivet er tilgjengelig [her](#). Den oppdaterte frarådingen er tilgjengelig [her](#).

²⁸ Artikkelen er tilgjengelig [her](#).

det palestinske folkets rett til selvbestemmelse og humanitærrettens regler om okkupasjon. Listen er ikke uttømmende.

Deleks involvering er hevet over tvil. I rapporten fra FNs høykommissær for menneskerettigheter om bedrifter med virksomhet knyttet til de ulovlige bosetningene er det anlagt et høyt beviskrav og det kreves en klar og direkte tilknytning. I rapportens avsnitt 12 fremgår det:

In assessing whether an entity was “involved”, for the purposes of the present report OHCHR considered whether there were substantial and material business activities that had a clear and direct link to one or more of the listed activities [...]

Som nevnt fant OHCHR disse bevis- og tilknytningskravene innfridd for Delek både i 2020 og i 2023.²⁹

I uttalelsen 19. juli 2024 identifiserte ICJ særlig seks forhold knyttet til de israelske bosetningene som er i strid med folkeretten og/eller internasjonalt anerkjente menneskerettigheter, som domstolen fant det bevist at finner sted, og som Israel er folkerettslig ansvarlig for:

- Forflytting av israelsk sivilbefolkning inn i de okkuperte områdene.³⁰
- Konfiskasjon eller rekvisisjon av palestinske landområder.³¹
- Utnyttelse av naturressurser i de okkuperte områdene.³²
- Utvidelse av israelsk lovgivning til å gjelde i de okkuperte områdene³³
- Tvangsforflytning av den palestinske befolkningen.³⁴
- Vold mot palestinere.³⁵

Som vist i punkt 3.2, muliggjør Deleks virksomhet direkte og indirekte en rekke av disse israelske folke- og menneskerettsbruddene i Palestina. Delek er oppført i OHCHRs database, både for «provision of services and utilities supporting the maintenance and existence of settlements, including transport» og «use of natural resources, in particular water and land, for business purposes». ICJ fant både at bosetningene generelt og utnyttelsen av naturressurser spesielt, var i strid med Israels folkerettslige forpliktelser og menneskerettighetene til den palestinske sivilbefolkningen.³⁶ Angående utnyttelse av naturressurser fremgår det i avsnitt 133 at:

On the basis of the evidence before it, the Court considers that Israel’s use of the natural resources in the Occupied Palestinian Territory is inconsistent with its obligations under international law. By diverting a large share of the natural resources to its own population, including settlers, Israel is in breach of its obligation to act as administrator and usufructuary. [...] In light of the above, the Court also concludes that Israel’s policy of exploitation of natural resources in the Occupied Palestinian Territory is inconsistent with its obligation to respect the Palestinian people’s right to permanent sovereignty over natural resources.

Delek selger blant annet drivstoff til det israelske forsvaret i stor skala. Dette muliggjør i vid utstrekning videreføring av de folkerettsstridige utvidelsene og opprettholdelsen av bosetningene.

²⁹ Se nærmere pkt. 3.2 over.

³⁰ ICJ, rådgivende uttalelse 19. juli 2024, avsnitt 115-119.

³¹ Ibid., avsnitt 120-123.

³² Ibid., avsnitt 124-133.

³³ Ibid., avsnitt 134-141.

³⁴ Ibid., avsnitt 142-147.

³⁵ Ibid., avsnitt 148-154.

³⁶ Ibid., særlig avsnitt 155-156.

Dette er et klart eksempel på at Delek bidrar direkte til fortsettelsen av brudd på folkeretten og den palestinske befolkningens menneskerettigheter som skjer i forlengelsen av Deleks virksomhet. Dette utgjør klart «faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter» etter åphl. § 4.

4.2.3 *De negative konsekvensene er «direkte knyttet til» Equinors virksomhet*

Både åpenhetsloven og OECDs retningslinjer benytter et bredt begrep om hvilke negative konsekvenser som er «direkte knyttet til» virksomheten gjennom «forretningspartnere», og derfor inngår i plikten til å gjøre aktsomhetsvurderinger. Dette inkluderer forretningsforbindelser gjennom mellomledd, slik som den mellom Equinor og Delek.

Pliktene til aktsomhetsvurderinger etter åphl. § 4(1) bokstav b omfatter faktiske og potensielle negative konsekvenser som er «direkte knyttet til virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere». Bestemmelsen er ment å favne vidt. I Prop. 150 L (2020-2021) fremgår det på side 51:

Etter departementets vurdering må loven gjelde all påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som er knyttet til egen forretningsvirksomhet, leverandørkjede eller forretningspartnere, uavhengig av om konsekvensene gjør seg gjeldende innenfor eller utenfor disse. Å avgrense lovens rekkevidde til påvirkning som kun ses innad, vil etter departementets vurdering utelukke påvirkning som kan ha stor innvirkning på grunnleggende menneskerettigheter, og gi åpenhetsloven et snevrere nedslagsfelt enn ønskelig.

Det fremgår av åphl. § 3(1) bokstav d at med «leverandørkjede menes enhver i kjeden av leverandører og underleverandører som leverer eller produserer varer, tjenester eller andre innsatsfaktorer som inngår i en virksomhets levering av tjenester eller produksjon av varer fra råvarestadiet til ferdig produkt». Videre fremgår det av åphl. § 3(1) bokstav e at med «forretningspartner menes enhver som leverer varer eller tjenester direkte til virksomheten, men som ikke er en del av leverandørkjeden». Til sammen er dette ment å tilsvare begrepet forretningsforbindelser («business relationship») i OECDs retningslinjer, jf. Prop. 150 L (2020-2021) side 107. Begrepet er forklart nærmere i retningslinjene pkt. 17 (vår understreking):

The term ‘business relationship’ includes relationships with business partners, sub-contractors, franchisees, investee companies, clients, and joint venture partners, entities in the supply chain which supply products or services that contribute to the enterprise’s own operations, products or services or which receive, license, buy or use products or services from the enterprise, and any other non-State or State entities directly linked to its operations, products or services. Business relationships include relationships beyond contractual, ‘first tier’ or immediate relationships.

Ansvarer strekker seg altså til tilknytning selskapet har med enhver aktør som er «directly linked» til selskapets virksomhet, produkter eller tjenester. Dette begrepet er igjen beskrevet nærmere i OECDs veileder om aktsomhetsvurderinger,³⁷ på side 71 (våre understrekinger):

Directly linked: *“Linkage” is defined by the relationship between the adverse impact and the enterprise’s products, services or operations through another entity (i.e. business relationship). “Directly linked” is not defined by direct contractual relationships, for example “direct sourcing” [...]*

³⁷ OECD Due Diligence Guidance For Responsible Business Conduct.

An enterprise's relationship to adverse impact is not static. It may change, for example as situations evolve and depending upon the degree to which due diligence and steps taken to address identified risks and impacts decrease the risk of the impacts occurring.

Generally an enterprise is most likely to cause an adverse impact in the context of activities associated with its own operations and an enterprise is most likely to be directly linked to adverse impacts that are caused by business relationships. Contribution can occur in the context of activity related to an enterprise's own operations or through a business relationship.

Forståelsen av begrepene «forårsaket», «bidratt til» og «direkte knyttet til» i åphl. § 4 skal samsvare med det som er lagt til grunn her, jf. Prop. 150 L (2020-2021) s. 109. Selv om forarbeidene påpeker at ordlyden «direkte» omfatter «aktører som står i et kontraktsforhold til virksomheten», jf. Prop. 150 L (2020-2021) s. 107, er det klart etter OECDs retningslinjer og veileder at dette ikke er begrenset til aktører bedriften har et direkte kontraktsforhold med, men også omfatter bakenforliggende og senere ledd.³⁸ Dette er også lagt til grunn av flere nasjonale kontaktpunkt.³⁹ Blant annet har det tidligere norske kontaktutvalget for OECDs retningslinjer lagt til grunn at Aker Kværner var direkte knyttet til menneskerettsbrudd i Guantánamo Bay-fengselet, ved at et datterselskap leverte vedlikeholdstjenester til basen fengselet er plassert i.⁴⁰

Ithaca er åpenbart «forretningspartner» med Equinor, jf. åphl. § 3(1) bokstav e. De to er direkte knyttet til hverandre gjennom kontraktsforhold vedrørende samarbeidet om å investere i og bygge ut Rosebank. Delek må anses som «forretningspartner» av Equinor, i kraft av å være majoritetseier i Ithaca. Kontrollen Delek har over Ithaca er så stor at det ikke lar seg gjøre å trekke noe meningsfullt skille mellom dem. De negative konsekvenser Deleks virksomhet medfører er derfor «direkte knyttet til» Equinors virksomhet, jf. åphl. § 4(1). At Equinors kontraktsforhold ikke er inngått direkte med Delek, men med det Delek-kontrollerte selskapet Ithaca, fritar derfor ikke Equinor fra sitt ansvar etter åphl. § 4 å gjøre aktsomhetsvurderinger av tilknytningen til Deleks virksomhet.

Selskapsrettslige regler gjør det klart at Delek har kontroll over Ithaca. Ettersom Delek eier majoriteten av aksjene (50,7%) i Ithaca må Delek anses som Ithacas morselskap («parent company»), jf. UK Companies Act 2006 §1162(2).⁴¹ Dette er regulert tilsvarende i norsk rett, se allmennaksjeloven (asal.) § 1-3. Utgangspunktet etter asal. § 5-17 (1) er at beslutninger på generalforsamlingen krever «flertall av de avgitte stemmer» for å bli vedtatt, smh. Allmennaksjeloven (asal.) § 5-17 (1) og UK Companies Act 2006 § 1159(2).⁴² Delek kan altså egenhendig fatte bindende vedtak og foreta oppnevnelser og ansettelse på Ithacas generalforsamling. Ettersom Delek eier mer enn en tredjedel av aksjene kan de også forhindre beslutning om vedtektsendringer, smh. asal. § 5-18 og beslutninger etter § 5-19. Posisjonen som majoritetseier medfører følgelig at Delek Group har kontroll over Ithaca.

At dette er tilfellet reflekteres i Ithacas omtale av Delek som «controlling party».⁴³ Kontrollen gjenspeiles også i retten Delek har til å oppnevne tre styremedlemmer i Ithaca, og at denne i dag er benyttet til å oppnevne Itsak Tshuva, som eier 49,6% % av Delek, og Idan Wallace som er CEO i

³⁸ Se også Elgesem, *Karnov lovkommentar til åpenhetsloven § 4*.

³⁹ Se f.eks. Nederlands Kontaktpunkt, *Final Statement, Bart Stapert vs. Mylan*, 11.4.2016. Tilgjengelig [her](#).

⁴⁰ Det norske kontaktutvalget for OECDs retningslinjer, *Aker Kværner og Guantanamo Bay*, 29.11.2005. Tilgjengelig [her](#).

⁴¹ Bestemmelsen er tilgjengelig [her](#).

⁴² Bestemmelsen er tilgjengelig [her](#).

⁴³ Se nærmere i pkt. 4.2 over. Se særlig Ithacas årsrapport for 2023, s. 220.

Delek, til styret i Ithaca.⁴⁴ Denne kontrollen medfører at Ithacas interesser er sammenfallende med Delek, og at det derfor ikke er mulig trekke noe meningsfullt skille mellom Ithaca og majoritetseieren Delek.

Den direkte tilknytningen mellom Equinor og Delek utløser plikten til aktsomhetsvurderinger av de negative konsekvensene som Equinors virksomhet er knyttet til gjennom samarbeidet med Ithaca.

OECDs sektorveileder for finanssektoren, side 13, legger til grunn at selv et minoritetseierskap er et «business relationship» etter OECDs retningslinjer.⁴⁵ I en sak om NBIMs 0,9% eierposisjon i et gruveselskap med drift som medførte risiko for menneskerettsbrudd uttalte OECDs Kontaktpunkt at disse negative konsekvensene var «directly linked» til NBIM og skulle vært aktsomhetsvurdert.⁴⁶ Dette ble tilsvarende lagt til grunn i samme sakskompleks av kontaktpunktet i Nederland og i Storbritannia.⁴⁷ Eierandeler på rett over 50% er forutsetningsvis ansett kontrollerende i Rt. 2013 s. 241 avsnitt 56-58, Rt. 2015 s. 628 og Rt. 2007 s. 717. Høyesterettspraksis går videre i retning av at en «kontrollerende» eierposisjon kan bestå ved eierandeler ned mot en firedel. Se for eksempel Rt. 2013 s. 241 avsnitt 56-58, der en aksjonær som representerte ca. 28% av aksjekapitalen ble ansett å ha en «dominerende/kontrollerende stilling» i vedtektenes forstand.⁴⁸

Deleks virksomhet, og de negative konsekvensene for grunnleggende menneskerettigheter denne medfører, er følgelig «direkte» knyttet til Equinors virksomhet, jf. åphl. § 4(1) bokstav b, jf. Prop. 150 L (2020-2021) s. 107. Også Delek Group må derfor anses som «forretningspartner» av Equinor, jf. åphl. § 3(1) bokstav e. Alternativt må Equinor anses å ha «bidratt til» de negative konsekvensene, jf. åphl. § 4(1) bokstav b. En betydelig andel av inntektene som genereres ved Equinors virksomhet på Rosebank tilflyter Delek gjennom deres eierskap i Ithaca, og muliggjør Deleks virksomhet. Totalt vil prosjektet gi Delek inntekter på omtrent 3,5 milliarder kroner.⁴⁹

Forbrukertilsynet skal føre tilsyn med om åpenhetsloven «overholdes», jf. åphl. § 9. Det er derfor uten betydning at Equinor og Shell den 5. desember 2024 varslet at de vil slå sammen sine britiske datterselskaper og danne et «incorporated joint venture» for å samarbeide om petroleumsvirksomhet på britisk sokkel i løpet av 2025. Denne mulige fremtidige utviklingen er derfor ikke direkte relevant for vurderingen av denne klagen. Opprettelsen av joint venture-selskapet med Shell endrer heller ikke Equinors ansvar. Deleks virksomhet vil fortsatt være «direkte» tilknyttet Equinors i åpenhetsloven forstand. Som vist omfatter ansvaret tilknytning blant annet gjennom mellomledd og datterselskaper. Equinor vil også fortsatt ha betydelig innflytelse på samarbeidet med Ithaca om Rosebank i fremtiden.

4.2.4 Konklusjon

Etter åpenhetsloven skulle Equinor ha gjennomført aktsomhetsvurderinger av sin tilknytning til de faktiske og potensielle negative konsekvensene for grunnleggende menneskerettigheter som Deleks virksomhet medfører. Equinor skulle iverksatt egnede tiltak mot disse, jf. åphl. § 4(1), særlig bokstav b og c. Dette inkluderer en plikt til å utnytte den «leverage» Equinor har fullt ut til å

⁴⁴ Tshuva mottar for øvrig ingen godtgjørelse for å sitte i Ithacas styre, i motsetning til styremedlemmene som ikke er oppnevnt av Delek. Se Ithacas årsrapport for 2023, s. 124.

⁴⁵ Tilgjengelig [her](#).

⁴⁶ Norges kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv *Lok Shakti Abhiyan et al. v. NBIM et al.*, *Final statement*, 27.5.2013, side 22 og 25-40. Tilgjengelig [her](#).

⁴⁷ Se nærmere slutterklæringen s. 22-23.

⁴⁸ Eierandeler på rett over 50% er forutsetningsvis ansett kontrollerende i Rt. 2015 s. 628 og Rt. 2007 s. 717.

⁴⁹ Se utregning i bilag 16.

bringe disse negative konsekvensene til opphør og bidra til at de kompenseres, jf. åphl. § 4(1) bokstav f og OECDs retningslinjer punkt. 27. I forlengelsen skulle Equinor ha vurdert om det er nødvendig å trekke seg ut av samarbeidet med Ithaca Energy på Rosebank, og eventuelt gjennomføre dette.

Equinor har følgelig brutt åphl. § 4.

4.3 Equinor har brutt åpenhetsloven § 6

Etter åphl. § 6(1) har enhver

ved skriftlig forespørsel rett på informasjon fra en virksomhet om hvordan virksomheten håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser etter § 4. Dette omfatter både generell informasjon og informasjon knyttet til en særskilt vare eller tjeneste som virksomheten tilbyr.

Det følger av § 7 at informasjonen skal være «dekkende og forståelig», og gis senest «innen tre uker».

Equinor har ikke etterkommet de forespørsler om informasjon som er blitt rettet til dem fra Klager. Dekkende informasjon om forretningsforbindelsene med Delek Group har heller ikke blitt gitt av Equinor sin majoritetsseier, staten ved Nærings- og fiskeridepartementet, hverken ved direkte henvendelse fra Klager, eller som svar på spørsmål stilt i Stortinget. Det vises til punkt 3.6 over.

Informasjonskrav kan kun avslås dersom et av følgende unntak gjør seg gjeldende, jf. § 6(2):

- a. *kravet ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å identifisere hva kravet gjelder*
- b. *kravet er åpenbart urimelig*
- c. *den etterspurte informasjonen gjelder opplysninger om noens personlige forhold*
- d. *den etterspurte informasjonen gjelder opplysninger om tekniske innretninger og fremgangsmåter eller andre drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den opplysningene angår.*

Ingen av disse unntakene kommer til anvendelse i denne saken, og har heller aldri vært påberopt av Equinor. Å besvare informasjonskravene ville ikke innebære store økonomiske eller administrative byrder for Equinor, sml. Prop. 150 L (2021-2021) s. 113. At dette åpenbart er forhold av stor offentlig interesse understreker ytterligere at Equinor plikter å etterkomme informasjonskravene, jf. Prop. 150 L (2021-2021) s. 113. Equinors fremferd er også i strid med plikten til «kommunikasjon med relevante aktører», inkludert organisasjoner som jobber for å fremme menneskerettigheter, etter UNGP prinsipp 17 og 18.

Følgelig har Equinor brutt åpenhetsloven § 6, jf. § 7.

5 PROSESSUELLE FORHOLD

Forbrukertilsynet bes gi saken prioritet. I lys av både den prekære situasjonen i Palestina, det store offentlige fokuset på disse forholdene og den pågående utbyggingen på Rosebank-feltet – med økende sementering av forholdet mellom Ithaca og Equinor for hver dag som går – er en rask avgjørelse i saken viktig.

Klager kan ikke se at det under omstendighetene vil være mulig for Equinor å oppfylle sine plikter etter åpenhetsloven uten å avslutte samarbeidet med Ithaca om Rosebank-prosjektet. Det er derfor nødvendig for Forbrukertilsynet å gi pålegg om å stanse samarbeidet, jf. åphl. § 12. Videre er det, for å sikre effektiviteten av et slikt pålegg, nødvendig å ilegge dagmulkt, jf. åphl. § 13, frem til samarbeidet med Ithaca opphører.

6 KONKLUSJON

Forbrukertilsynet bes på denne bakgrunn:

1. Konstatere at Equinor ASA har brutt plikten etter åpenhetsloven § 4, jf. § 3 bokstav e, til å utføre aktsomhetsvurderinger av forretningsforbindelsers negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter.
2. Konstatere at Equinor ASA har brutt plikten til å gi informasjon etter åpenhetsloven § 6.
3. Forby Equinor ASA å fortsette samarbeidet med Delek Group-kontrollerte Ithaca Energy PLC, jf. åpenhetsloven § 12, og ilegge dagmulkt inntil dette kommer i stand, jf. § 13.
4. Ilegge Equinor ASA overtredelsesgebyr, jf. åpenhetsloven § 14, for overtredelsene av åpenhetsloven §§ 4 og 6.

* * * * *

Oslo, 11. desember 2024
Simonsen Vogt Wiig

Jenny Sandvig
Advokat

Carl Victor Waldenstrøm
Advokatfullmektig